

SENTÈNCIA 16-96 DE 2 DE SETEMBRE DE 1996

**Emissió de xec sense provisió de fons.- Dret de defensa.-
Error en l'apreciació de la prova.- Despeses processals.**

Ponent: M.I. Sr. Josep Lluís VÁZQUEZ SOTELO

ANTECEDENTS DE FET

I.-RESULTANT: Que en la causa de referència el M. Iltre. Tribunal de Corts va dictar Sentència en data 8 de març de 1.996, amb la següent part dispositiva: "FALLEM: Que hem d'absoldre i absolem Josep Lluís H.C. i Francesc R.V., del delictes que se'ls imputava arrel del xec de 2.000.000.- de pessetes de data 15 de gener de 1.995."

"Que pel contrari els condemnem com autors responsables d'un delictes major d'emissió de xec sense provisió de l'article 249 del Codi Penal pel que fa al xec de 1.000.000.- de pessetes del 15 de febrer de 1.995, a la pena de DOS MESOS DE PRESÓ CONDICIONAL i pagament de les despeses processals causades."

"Desestimem com improcedent la demanda del Sr. Xavier C.M., reservant-se tanmateix les accions civils que escaiguin".

II.-RESULTANT: Que contra l'esmentada Sentència es van interposar Recursos de Suplicació pels processats condemnats, els quals van ser admesos a tràmit i, remesa la causa a aquests Tribunal Superior, es va formar el corresponent Rotlle del recurs, assenyalant-se dia per a la Vista del mateix, moment en el qual van informar els Lletrats recurrents en recolzament dels seus recursos, així com el Ministeri Fiscal, que s'hi va oposar i els va impugnar, restant els autes vists per a Sentència.

III.-RESULTANT: Que el recurrent Sr. Josep Lluís H.C. fonamenta el seu recurs a que la Sentència vulnera els drets de la defensa degut a que ha incorregut en un error en l'apreciació de la prova i perquè ha infringit una norma penal substantiva o la interpretació, o aplicat incorrectament (citant els apartats 5 i 7 de l'article 3 del Decret regulador del Recurs de Suplicació). Encara que

l'exposició d'aquests motius no es fa amb la deguda separació i precisió, de la lectura de l'escrit (apartat segon) i de l'informe a l'acte de la Vista es dedueix que el recurs es fonamenta en que el xec va ser presentat al cobrament quan els comptes del lliurador estaven bloquejats i resultava impossible el cobrament, però per voluntat aliena al lliurador del xec. Si el xec no va quedar impagat per falta de provisió de fons, sinó perquè el compte estava bloquejat, el Tribunal no podia condemnar al recurrent perquè mancava l'element que tipifica el delictes: la manca de provisió de fons. Per altra part, en el cas de no acceptar el Tribunal l'anterior argumentació, s'haurà d'arribar a la conclusió que "existeix un dubte raonable" que ha de conduir a aplicar el principi del dret penal in dubio pro reo, esmentant a l'efecte una Sentència del mateix Tribunal de Corts de 17 de desembre de 1.995, que va aplicar el dubte raonable a un supòsit que el recurrent considera anàleg al d'autes.

IV.-RESULTANT: Que als arguments del recurrent es va adherir el també impugnant Francesc R.V., el qual en el seu escrit de recurs va al·legar error en l'apreciació de la prova per quant el xec no va ser presentat al cobrament fins el 13 de març de 1.995, data posterior a la declaració de cessació de pagaments amb bloqueig dels comptes bancaris, com reconeix la pròpia Sentència. Afegeix aquest recurrent que no ha estat provat que el dia que es va emetre el xec (desembre del 1.994) ni el dia de la data del xec (15 de febrer de 1.995) no hi hagués fons suficients, essent l'únic provat que el dia 13 de març, quan el xec es va presentar al cobrament es va fer amb plena consciència de la situació de cessació de pagaments cinc dies abans (el 8 de març de 1.995). Al·lega com a segon motiu la infracció d'una norma penal substantiva a la Sentència.

V.-RESULTANT: Que el Mgfc. Ministeri Fiscal es va oposar als recursos, els quals va impugnar al tràmit de la Vista. El Ministeri Fiscal havia qualificat la causa davant el Tribunal de Corts estimant delictius els lliuraments dels dos xecs, el primer de 2.000.000.-de pts. i el segon de 1.000.000.-de pta. sol·licitant per a cada processat la pena de sis mesos de presó. Però a l'acte del judici oral (tal com recull la Sentència) va observar que el primer xec objecte d'acusació no estava vàlidament constituït, perquè necessitava la signatura dels dos titulars del compte bancari, retirant l'acusació respecte del primer xec, però mantenint-la respecte del segon, ja que no hi havia al compte fons pel pagament ni en el moment en que es va presentar ni amb anterioritat, sol·licitant

condemna per aquest xec i deixant a criteri del Tribunal la qüestió de la responsabilitat civil. Al tràmit de la Vista va insistir en el seu plantejament, invocà la jurisprudència andorrana sobre protecció penal del xec i va al·legar que la Sentència del Tribunal de Corts esmentada pel primer recurrent no era d'aplicació, ja que resolvia un cas absolutament diferent, concloent amb la sol·licitud que es dictés Sentència confirmant la recorreguda.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: Que segons es dedueix de la Sentència del M. I. Tribunal de Corts recorreguda en Suplicació, així com dels plantejaments realitzats al recurs, els processats van lliurar dos xecs, un núm. 7.078.792 de 2.000.000.-de pta. de data 15 de gener de 1.995 i un altre, núm. 7.078.793 de 1.000.000.- de pta. de data 15 de febrer de 1.995. Havent-se formulat acusació pel lliurament dels dos xecs, el Ministeri fiscal va retirar l'acció penal respecte del primer dels xecs perquè no havia estat lliurat en forma vàlida per no contenir les dues signatures necessàries per a que el seu pagament resultés obligatori. Per manca d'acusació el M. I. Tribunal de Corts va absoldre els acusats respecte del primer xec. En canvi, la Sentència va estimar l'acusació en quant al segon xec, d'import 1.000.000.- de pts i lliurament el 15 de febrer, per considerar que no hi havia fons en el compte quan el xec es va presentar al cobrament, contra el qual pronunciament de la Sentència s'ha recorregut en Suplicació.

II.-CONSIDERANT: Que limitant-se la Sentència i el recurs a l'aspecte penal del segon dels xecs lliurats, ha de ressaltar-se: a) que l'esmentat xec, per import de 1.000.000.- de pts, porta data del 15 de febrer de 1.995; b) que va ser presentat al cobrament gairebé un mes després, el 13 de març de 1.995; c) que en aquell moment de presentar el xec al cobrament no hi havia fons al compte bancari dels processats i, a més, en haver-se acordat la declaració de l'estat legal de cessació de pagaments, el compte bancari havia estat bloquejat pel Batlle, com a conseqüència de la intervenció o administració judicial que s'acorda en els estats de fallida i de cessació de pagaments, per quina raó el Banc no hauria pogut abonar el xec donada l'ordre judicial d'immobilització de la mateixa; d) no consta provat ni el moment en què realment es van donar els xecs (que es diu van ser "post-datats" amb funció substitutiva de la lletra de canvi) ni si en aquell moment

de la seva entrega real així com el del seu lliurament formal, hi havia fons suficients al compte bancari.

III.-CONSIDERANT: Que els fets resumits al Considerant anterior condueixen a la necessitat d'absoldre als processats també pel segon xec, que s'afirma havia estat lliurat sense fons al compte bancari i respecte del qual es va mantenir l'acusació, per quant no consta com a fet provat que en el moment del seu lliurament real no hi hagués fons al compte, no constant tampoc provat que a la data d'expedició del xec, és a dir, el 15 de febrer de 1.995, el compte bancari al qual havia d'ésser carregat el xec no tingués fons, no constant tampoc que, existint fons, els lliuradors els retieessin després per a impedir el seu cobrament. Fet que resultaria igualment punible. Per altra part, no pot ser reprotxat als lliuradors dels xecs que qui els va rebre en pagament es retardés gairebé un mes en presentar-lo al cobrament i tampoc que per aquell dia el compte bancari hagués restat ja bloquejat per ordre judicial amb motiu de la declaració de cessació de pagaments acordada, la qual va produir la conseqüència que els creditors hagin de sotmetre's a l'actuació col·lectiva mitjançant els òrgans deliberants del procediment i a la paritat de tracte pròpia dels judicis concursals (par conditio creditorum). I tots aquests elements destrueixen en aquest cas la reprensió penal que en principi mereix l'emissió de tot xec sense fons, considerat per la legislació penal andorrana com a delictes formal, encara que aquesta figura no pot entendre's ni viure completament desconnectada de l'exigència d'antijuridicitat i de culpabilitat, que no poden mancar mai a qualsevol fet per a que pugui merèixer la qualificació de delictiu, com ja ha proclamat reiteradament aquesta Sala.

IV.-CONSIDERANT: Que l'estimació del recurs dels processats, amb revocació de la Sentència recorreguda, obliga a declarar "d'ofici" les despeses processals causades.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, així com els Usos i Costums i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1r.- Estimar el Recurs de Suplicació interposat, en la causa i rotlle de referència, pels processats Josep Lluís H.C. i Francesc R.V..

2n.- Revocar la Sentència dictada pel M. Iltre. Tribunal de Corts en data 8 de març de 1.996, que va condemnar als recurrents pel delicte de lliurament de xec sense provisió de fons.

3r.- Absoldre als processats recurrents Josep Lluís H.C. i Francesc R.V. del delicte d'emissió de xec sense fons pel qual han estat acusats i condemnats.

4t.- Declarar d'ofici les despeses processals causades.

5è.- Manem que la Causa sigui retornada al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.